

TUCHTCOMMISSIE BETAALD VOETBAL
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

1. Het verloop van de procedure

Op 2 november 2023 is FC Den Bosch – op grond van artikel 19 juncto artikel 20, lid 2, sub a van het Reglement Tuchtrechtspraak Betaald Voetbal, hierna ‘RTBV’ – door de aanklager betaald voetbal, hierna ‘de aanklager’ schriftelijk in staat van beschuldiging gesteld voor wanordelijkheden door aanhang van FC Den Bosch bij gelegenheid van de op 29 september 23 gespeelde wedstrijd FC Groningen – FC Den Bosch, te weten het afsteken van vuurwerk bij aanvang van de wedstrijd en/of het staan op de lexaanwand en het hangen in de netten.

De aanklager heeft FC Den Bosch een schikkingsvoorstel aangeboden inhoudende de opschorting van het recht van FC Den Bosch tot het verkrijgen van toegangskaarten van één (1) uitwedstrijd van het eerste elftal van FC Den Bosch in de competitie, bekercompetitie of play-offs van de KNVB, te weten de wedstrijd NAC Breda – FC Den Bosch d.d. 24 november 2023 in de competitie van de KNVB. Dit schikkingsvoorstel is door FC Den Bosch niet geaccepteerd waarna de zaak aan de tuchtcommissie betaald voetbal, hierna ‘de tuchtcommissie’, is voorgelegd. De tuchtcommissie heeft in aanwezigheid van de aanklager de zaak mondeling behandeld op donderdag 30 november 2023. Zij heeft bij die gelegenheid FC Den Bosch gehoord, bij monde van:

- Dhr. T. Van Alphen (algemeen directeur);
- Dhr. D. van den Camp (veiligheidscoördinator, hierna ‘de veiligheidscoördinator’);
- Dhr. R. Kleijzen (lid raad van commissarissen).

Bij de mondelinge behandeling is tevens kennisgenomen van de beelden in het dossier en de door FC Den Bosch op zitting getoonde beelden.

2. Vordering van de aanklager

De aanklager is van oordeel dat het ten laste gelegde bewezen dient te worden geacht.

Wat betreft de aanklager, kan FC Den Bosch zich slechts disculperen, als de club aannemelijk maakt dat zij voor, tijdens en na de wedstrijd voldoende maatregelen heeft getroffen van dusdanig verstrekkende en stringente aard, dat de kans dat haar aanhang zich misdraagt te verwaarlozen is.

De lat voor clubs om zich te disculperen ligt erg hoog. Van een club die vaker te maken heeft met wanordelijkheden, wordt bij wedstrijden verwacht dat nog meer aandacht wordt gegeven aan maatregelen zodat de kans op wanordelijkheden te verwaarlozen is. De aanklager is van mening dat FC Den Bosch verdergaande maatregelen diende te treffen om wanordelijkheden te voorkomen dan wel te beëindigen. De aanklager constateert dat FC Den Bosch voorafgaand aan de wedstrijd de nodige maatregelen heeft getroffen voor wat betreft de foullering en het controleren van de spandoeken. Dit betekent volgens de aanklager echter nog niet dat de club zich kan disculperen.

Daarnaast is de aanklager van mening dat het toestaan van – grote – vlaggen en/of spandoeken de kans op het afsteken van vuurwerk vergroot en dit de mogelijkheid op identificatie bemoeilijkt. De aanklager stelt dat FC Den Bosch hier eerder op is gewezen en hij vindt dan ook dat dit een risico is dat FC Den Bosch weloverwogen heeft genomen. De aanklager stelt ook dat uit de beelden blijkt dat één van de supporters van FC Den Bosch duidelijk herkenbaar in beeld is. De aanklager stelt in dat kader dat het FC Den Bosch tuchtrechtelijk te verwijten valt dat geen enkele persoon – ook niet de duidelijk in beeld gebrachte persoon – is opgespoord en bestraft.

De aanklager is van mening dat FC Den Bosch in de gegeven omstandigheden voor, tijdens en na de wedstrijd onvoldoende maatregelen heeft genomen om de in de tenlastelegging genoemde wanordelijkheden te voorkomen c.q. te beëindigen en/of schuldigen op te sporen. De aanklager is daarom van mening dat FC Den Bosch zich schuldig heeft gemaakt aan overtreding van artikel 19 juncto artikel 20, lid 2, sub a RTBV en stelt dat het ten laste gelegde op grond van de beelden en het wedstrijdverslag ook bewezen kan worden verklaard.

Strafmaatoverweging

De inhoud van het aan FC Den Bosch aangeboden schikkingsvoorstel is gebaseerd op de strafkaart van FC Den Bosch waaruit blijkt dat sprake is van recidive. De aanklager ziet geen reden om op zitting tot een hogere strafeis te komen. De aanklager verzoekt daarom de tuchtcommissie aan FC Den Bosch een straf op te leggen zoals deze in het schikkingsvoorstel is aangeboden.

3. Verweer van FC Den Bosch; aanvullende reacties

FC Den Bosch geeft aan het niet eens te zijn met hetgeen haar ten laste is gelegd door, zakelijk weergegeven, het navolgende aan te geven.

Maatregelen vooraf

FC Den Bosch stelt wat betreft de genomen maatregelen dat zij al vóór het instappen van de bussen in Den Bosch een één-op-één privaatrechtelijke veiligheidsfoullering heeft uitgevoerd op meereizende supporters. Deze is volgens FC Den Bosch uitgevoerd door ingehuurd beveiligers op voorspraak van de veiligheidscoördinator, en betreft een aanvullende maatregel. Daarnaast heeft de assistent-veiligheidscoördinator van FC Den Bosch, de heer M. Wessels, voorafgaand aan de aftrap van de wedstrijd en ook tijdens de wedstrijd, bij de collega's uit Groningen aangegeven dat hij zich zorgen maakte over de kwaliteit van de camerabeelden en ook dat de gekozen camerastandpunten in zijn ogen niet de juiste waren. Hier is op dat moment volgens FC Den Bosch niets mee gedaan. Volgens FC Den Bosch valt dit dan ook in tuchtrechtelijke zin niet aan de club te wijten.

Zoals FC Den Bosch zelf al aangeeft, zou het goed zijn geweest als de entree van de supporters van FC Den Bosch in het stadion van FC Groningen zou zijn vastgelegd in verband met eventuele daderidentificatie op basis van signalementherkenning. Dat FC Den Bosch volgens de aanklager, met betrekking tot het voornoemde, voorafgaand aan de wedstrijd met FC Groningen afspraken had moeten maken, is volgens FC Den Bosch een irreële verschuiving van verantwoordelijkheden. Het is in de Keuken Kampioen Divisie standaard protocol dat de instroom van een uitvak op beeld wordt vastgelegd. Dit is volgens FC Den Bosch een zozeer gemeengoed dat het niet eens ter sprake komt tijdens de vooroverleggen. Volgens FC Den Bosch weet iedere veiligheidsverantwoordelijke van een club dat het grootste risico op misdragingen in- of rondom het uitvak plaatsvindt.

Vlaggen en spandoeken

Met betrekking tot de vlaggen en spandoeken, stelt FC Den Bosch dat elke vlag die is meegenomen of meegaat naar een wedstrijd vooraf wordt gecontroleerd op beledigende en discriminerende teksten en op brandveiligheid. Dat is volgens FC Den Bosch ook nu gebeurd. Vlaggen worden door supporters als sfeer verhogend ervaren en zijn bovendien niet verboden. Volgens FC Den Bosch hadden de vlaggen ook beperkte afmetingen van maximaal twee meter waarachter de supporters zich ook niet konden verschuilen. Uit de beelden blijkt volgens FC Den Bosch ook dat de vlaggen het zicht op de vuurwerkafstekers niet belemmeren. Het is de ongelukkige positionering van de camera samen met de slechte beeldkwaliteit die eventuele daderidentificatie en vervolging in de weg staat. De aanklager lijkt volgens FC Den Bosch een verband te leggen tussen de vlaggen en spandoeken die FC Den Bosch bij deze wedstrijd heeft toegestaan en de eerdere incidenten waarbij FC Den Bosch er op is gewezen dat dit de kans op vuurwerk vergroot en de identificatie bemoeilijkt. Bij voornoemde incidenten was dat inderdaad het geval, maar bij deze wedstrijd is daar volgens FC Den Bosch geen sprake van geweest. Het causaal verband tussen het toestaan van – kleine – spandoeken en het

afsteken van vuurwerk dan wel het bemoeilijken van de identificatie is er – mede gelet op bovenstaande punten – volgens FC Den Bosch dan ook niet.

Identificatie dader

Inmiddels is het FC Den Bosch door bovenmatige en onorthodoxe inspanningen alsnog gelukt een vermoedelijke dader te identificeren die in de netten is geklommen. Gezien het feit dat de camerabeelden van FC Groningen geen absolute zekerheid konden bieden, is de veiligheidsafdeling van FC Den Bosch bezig geweest met de verificatie via ander kanalen. FC Den Bosch heeft deze persoon geïdentificeerd en bestraft. Tevens is er samen met deze persoon een alternatief traject gestart samen met de Supporters Liaison Officer, hierna 'de SLO', waarbij hij met de SLO tijdens wedstrijden zal meelopen. Door FC Den Bosch zijn op zitting beelden getoond van deze persoon en is op de beelden te zien dat deze persoon aangeeft dat hij zich zeer bewust is van de fout die hij heeft gemaakt.

FC Den Bosch communiceert aan de lopende band en via alle mogelijke formele en informele kanalen dat vuurwerk afsteken tijdens wedstrijden verboden is, omdat het gevaarlijk is. Het negatieve neveneffect van boetes voor de club en consequenties voor mede-supporters blijft hierbij niet onbenoemd. Volgens FC Den Bosch zijn doorlopend diverse gedragsinterventies op zowel individueel als groepsniveau die naast bewustzijnsverruiming ook een beroep doen op het algemeen belang.

FC Den Bosch heeft ten opzichte van vorig seizoen vier nieuwe supportersbegeleiders geworven. In totaal zijn er nu zeven begeleiders zodat de doelgroep supporters vanuit de eigen geledingen – en in de taal die zij begrijpen en waarderen – nog actiever worden geïnformeerd en aangesproken. Al het bovenstaande heeft volgens FC Den Bosch al geleid tot aanzienlijk minder vuurwerkincidenten ten opzichte van vorig jaar.

Conclusie

FC Den Bosch is geen voorstander van het collectief straffen van supporters. De wanordelijkheden waarnaar door de aanklager het vooronderzoek in deze tuchtzaak is ingesteld en die nu hebben geleid tot het schikkingsvoorstel zijn gepleegd door enkele individuen. Het collectief straffen staat volgens FC Den Bosch niet alleen haaks op de weg die FC Den Bosch en de lokale vierhoek dit seizoen zijn ingeslagen, maar het is volgens FC Den Bosch ook een contraproductieve sanctie die slechts kan leiden tot vervreemding tussen supporters en FC Den Bosch en de daarmee gepaard gaande verhoogde risico's op misdragingen.

Reactie van de aanklager

Ten aanzien van de volgens FC Den Bosch onduidelijke beelden vanuit FC Groningen, verwijst de aanklager naar een link in het dossier waar scherpere en betere beelden beschikbaar zijn gesteld. De aanklager stelt dat voor een bewezenverklaring van het tenlastegelegde het tuchtrechtelijk relevant is dat de club zich volledig kan disculperen. Ondanks dat FC Den Bosch heeft aangetoond maatregelen te hebben getroffen, heeft de club zich niet volledig kunnen disculperen.

De aanklager is positief verrast over de wijze waarop FC Den Bosch na de wedstrijd toch de nodige inspanningen heeft verricht om een supporter uiteindelijk op te sporen en te bestraffen. De aanklager vindt dat dit tot uiting mag komen in door de aanklager geëiste straf en daarom matigt de aanklager zijn strafeis met dien verstande dat de eerder in het schikkingsvoorstel genoemde straf geheel voorwaardelijk wordt opgelegd met een proeftijd van twee jaar.

Reactie van FC Den Bosch

Ondanks dat FC Den Bosch op een aantal inhoudelijke punten het oneens blijft met de aanklager, is FC Den Bosch wel blij met de door de aanklager op zitting verzochte de matiging van de geëiste straf.

4. Bewezenverklaring

De tuchtcommissie acht het ten laste gelegde bewezen. De bewezenverklaring steunt op de navolgende bewijsmiddelen:

- Het wedstrijdverslag van 29 september 2023 zakelijk weergegeven, luidende:
“Bij aanvang wedstrijd veel vuurwerk in het gastenvak. Fakkels werden afgestoken door de supporters van FC DB. Supporters FC DB op de lexaanwanden hingen in de netten”
- De (op zitting getoonde) beelden;

5. Het oordeel van de tuchtcommissie

Disculpatielat

Nu uit het dossier duidelijk naar voren komt dat in deze zaak sprake is geweest van wanordelijkheden in de zin van RTBV, zal de tuchtcommissie – op basis van de tenlastelegging – moeten oordelen of FC Den Bosch zich met succes kan beroepen op disculpatie. De vraag is of FC Den Bosch voldoende maatregelen heeft genomen en ook geen andere maatregelen had kunnen nemen van dusdanig verstrekkende en stringente aard, dat de kans dat haar aanhang zich misdraagt te verwaarlozen is.

De tuchtcommissie beantwoordt deze vraag ontkennend en oordeelt dat FC Den Bosch zich niet met succes kan beroep op disculpatie.

Uit hetgeen FC Den Bosch heeft aangevoerd, leidt de tuchtcommissie af dat de club wel maatregelen heeft genomen ter voorkoming of beperking van wanordelijkheden, maar zijn deze maatregelen niet voldoende geweest om de incidenten tijdens deze wedstrijd te kunnen voorkomen. Zoals aangegeven, wordt FC Den Bosch niet voor het eerst geconfronteerd met het afsteken van vuurwerk en diende de club extra waakzaam te zijn. De tuchtcommissie is er niet van overtuigd dat FC Den Bosch voldoende – extra – waakzaam is geweest.

Spandoeken en vlaggen

Naar het oordeel van de tuchtcommissie, had FC Den Bosch met betrekking tot deze wedstrijd op grond van een juiste risicoafweging niet over moeten gaan tot goedkeuring voor het meenemen van de spandoeken en vlaggen. Zoals de tuchtcommissie vaker in soortgelijke zaken – als ook in die van FC Den Bosch – heeft geoordeeld, stelt de tuchtcommissie dat de meerwaarde van sfeerdoeken voor de sfeer niet opweegt tegen de risico's van het afsteken van vuurwerk. Hiermee kan ook de veiligheid van de mensen in het stadion in gevaar komen. Het ongecontroleerd afsteken van vuurwerk leidt tot gevaarlijke situaties voor spelers en medesupporters. Hetzelfde geldt voor de aanzienlijke vuur- en rookontwikkeling als gevolg van het afsteken van fakkels. Dit kan tot brandgevaar, verwondingen, inademing van giftige stoffen, ademhalingsproblemen en zelfs mogelijke paniekreacties van het publiek leiden, met alle vergaande consequenties van dien.

Als FC Den Bosch voorafgaand aan de wedstrijden de supporters had verboden om gebruik te maken van vlaggen en spandoeken, dan had de club hiermee kunnen aantonen dat zij nadere maatregelen had getroffen om te voorkomen dat supporters die vuurwerk afsteken zich achter – ook kleinere – vlaggen en spandoeken kunnen verschuilen en daardoor de identificatie bemoeilijken. Deze maatregel maakt de club weliswaar minder populair bij de supporters, maar deze maatregel zou wel van meerwaarde kunnen zijn naast de andere maatregelen die zijn getroffen. Het verweer van FC Den Bosch dat er geen sprake is van een causaal verband tussen de spandoeken en identificatie van daders passeert de tuchtcommissie. Uit de beelden blijkt naar het oordeel van de tuchtcommissie dat ook achter de kleine doeken en vlaggen – in ieder geval in de buurt hiervan – vuurwerkactiviteiten plaatsvinden waardoor de personen die hier in de buurt staan niet eenvoudig te identificeren zijn.

Identificatie daders

Dat FC Den Bosch naar aanleiding van de wanordelijkheden direct na afloop van de wedstrijd niemand heeft kunnen identificeren, en bijvoorbeeld een stadionverbod heeft kunnen opleggen, duidt er naar het oordeel van de tuchtcommissie op dat FC Den Bosch in dat kader kennelijk onvoldoende maatregelen heeft getroffen, hetgeen FC Den Bosch tuchtrechtelijk volgens vaste jurisprudentie van de tuchtcommissie en de commissie van beroep is aan te rekenen.

De tuchtcommissie is er niet van overtuigd dat FC Den Bosch – ondanks het gebrek aan bruikbare beelden – alle mogelijke maatregelen heeft getroffen om de daders te identificeren. Waarom de stewards – zoals blijkt uit de op zitting getoonde beelden en pagina 21 van het dossier – niet visueel hebben kunnen waarnemen wie vuurwerk afstak en in de netten waren geklommen, is zowel in het dossier als op zitting door FC Den Bosch niet dan wel onvoldoende gemotiveerd. Hoewel de tuchtcommissie kan begrijpen dat de stewards niet direct ingrijpen zodra vuurwerk wordt afgestoken, blijkt uit de beelden op zitting en de foto's in het dossier – pagina 19, 20 en 21 – wel dat de stewards op een korte afstand van de supporters stonden en zij zicht hadden op de groep supporters. De tuchtcommissie acht het – juist gezien deze korte afstand – niet waarschijnlijk dat identificatie van deze personen onmogelijk is geweest. Aan de hand van eventuele rapportages van de stewards had FC Den Bosch kunnen achterhalen – althans daartoe een poging kunnen ondernemen – welke personen zich schuldig hebben gemaakt aan het afsteken van het vuurwerk. De tuchtcommissie is er dan ook niet van overtuigd dat FC Den Bosch alle mogelijke maatregelen heeft getroffen om de daders te identificeren.

Op basis van het bovenstaande, komt de tuchtcommissie tot het oordeel dat FC Den Bosch zich schuldig heeft gemaakt aan het aan het FC Den Bosch ten laste gelegde.

Strafmaatoverweging

Bij de strafoplegging houdt de tuchtcommissie rekening met alle feiten en omstandigheden waaronder het ten laste gelegde is begaan en met hetgeen bij de behandeling ter zitting naar voren is gekomen. De tuchtcommissie weegt in het nadeel van FC Den Bosch mee dat op grond van de strafkaart van FC Den Bosch sprake is van stevige recidive. Door de tuchtcommissie wordt echter in het voordeel van FC Den Bosch meegewogen dat FC Den Bosch heeft aangetoond het vuurwerkproblematiek en het (wan)gedrag van haar supporters op verschillende manieren probeert te bestrijden. Daarnaast is de tuchtcommissie met de aanklager het eens dat FC Den Bosch op zitting overtuigend en onderbouwd heeft aangegeven dat de club vooral na de wedstrijd de nodige inspanningen heeft verricht om in ieder geval de dader die op de getoonde foto zichtbaar was, te identificeren, op te sporen en te bestraffen. Hoewel de tuchtcommissie van oordeel blijft dat FC Den Bosch meer maatregelen had kunnen treffen om de kans op identificatie van daders te vergroten, zal de tuchtcommissie dit ook in het voordeel van FC Den Bosch meewegen.

De tuchtcommissie benadrukt wel dat FC Den Bosch wederom een gewaarschuwd club is. Het enkel opleggen van een voorwaardelijke straf rechtvaardigt in dat kader de verweten gedraging niet. In afwijking van – en aanvulling op – de door de aanklager op zitting verlaagde eis, zal FC Den Bosch ook een plan van aanpak moeten indienen ten aanzien van uitwedstrijden. Hiermee kan door FC Den Bosch worden aangetoond dat de club de ernst van de situatie inziet en met meer dan gemiddelde inzet kan aantonen dat de club er alles aan zal doen om de kans te verwaarlozen dat haar supporters zich in uitwedstrijden zullen gaan misdragen.

De tuchtcommissie acht op grond van het bovenstaande een straf zoals hierna vermeld passend.

6. De kwalificatie

Het bewezenverklaarde levert op een overtreding van artikel 19 juncto artikel 20, lid 2, sub a RTBV.

7. De beslissing

Bewezen wordt verklaard hetgeen onder 4. is vermeld. Het bewezenverklaarde is strafbaar, zoals onder 6. omschreven. FC Den Bosch is ten aanzien van deze overtreding strafbaar.

FC Den Bosch wordt veroordeeld tot:

- Het opstellen van een plan van aanpak gericht op het voorkomen van wanordelijkheden – bij uitwedstrijden – als bedoeld in de artikelen 21 lid 1 onder b jo. 25A RTBV;
- De opschorting van het recht van FC Den Bosch tot het verkrijgen van toegangskaarten van één uitwedstrijd van het eerste elftal van FC Den Bosch in de competitie, bekercompetitie of play-offs van de KNVB, zulks voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar.

Genoemd plan van aanpak dient binnen acht weken na het versturen van deze uitspraak (uiterlijk 9 februari 2024) te zijn ingediend bij het bestuur betaald voetbal en dient vervolgens na bekrachtiging door het bestuur betaald voetbal te worden uitgevoerd.

FC Den Bosch wordt veroordeeld in de kosten van de mondelinge behandeling welke met FC Den Bosch in rekening-courant zullen worden verrekend.

Aldus beslist op 30 november 2023 door mr. J.H. van der Velden, voorzitter, dhr. mr. D van den Brink. Nan en dhr. R. Roelofs, bijgestaan door mr. M. Faouzi, secretaris.